

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: 355/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

416/2009. (XII. 2.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a budapesti lakos panaszos¹ 2009. június 25-én előterjesztett **panaszát** a 2009. december 2-án tartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a BRFK XIII. Kerületi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2009. június 25-én jelent meg a Testület ügyfélszolgálati irodáján, ahol sérelmeit az alábbiak szerint adta elő.

A panaszost 2009. június 22-én 12 órára kihallgatása idézték a BRFK XIII. Kerületi Rendőrkapitányságra, ahol 11 óra 30 perckor megjelent. 11 óra 45 perckor a kapuőr értesíteni próbálta a kihallgatást végző rendőrt a panaszos megjelenéséről, ám azt a választ kapta, hogy az érintett rendőr nincs az épületben, és erről tájékoztatta a panaszost. Ezt követően a kihallgatást végző rendőrt több telefonhívással sem sikerült elérni.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos ezt követően arról számolt be, hogy panaszbeadványt kívánt leadni a kapitányság panaszfelvevő irodáján a fenti eseményekkel összefüggésben, de nem járt sikerrel, mert a helyiségben nem tartózkodott senki. Ezután a kapuőrhez fordult, és a bejáratnál lévő helyiségben tartózkodó egyik rendőrnek adta oda beadványát, aki felemelt hangon közölte a panaszossal, hogy rendbírsággal fogják sújtani, sőt esetleg elő is állíthatják. Ezek után közölték vele, hogy ha gondolja, elmehet. Mivel a beadványok közül a panaszos nem kapott érkeztetett példányt, nem biztos benne, hogy azt valóban iktatták. Ennek kapcsán megemlítette, hogy korábban két ízben előfordult, hogy nem vették át feljelentését ezen a kapitányságon.

A panaszos azért fordult panaszával a Testülethez, mert úgy gondolja, hogy ő az idézésre szabályszerűen megjelent, büntetőeljárás kötelezettségeinek eleget tett, ennek ellenére kihallgatására nem került sor.

2) A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkérte a panaszost, hogy jelenjen meg személyesen a Testület munkatársa előtt, azonban a panaszos az előre egyeztetett időpontban nem jelent meg.

Ezek után a Testület – 2009. július 29-én – levélben fordult a panaszoshoz az említett kérdésekkel. A panaszos a Testület levelet a tértivevény tanúsága szerint 2009. augusztus 4-én átvette, majd telefonon jelezte, hogy személyesen kíván válaszolni.

2009. augusztus 6-án a panaszos megjelent a Testület ügyfélszolgálati irodáján, és a Testület munkatársa által feltett kérdésekre válaszolva előadását az alábbiak szerint egészítette ki.

A panaszos az alapügy sértettje, tanúkénti meghallgatásra idézték.

Háromnegyed 12-re ért a rendőrkapitányságra, és kb. 12 óra 6-8 perc körüli időben derült ki, hogy az érintett rendőr nem tartózkodik az épületben. A kapuőr szólt fel telefonon a rendőrnek, de azt a választ kapta, hogy nincs bent. A hívást 3-4 alkalommal ismételte meg. Negyedik alkalommal, 12 óra 20 perc körül telefonált utoljára, de az érintett rendőrt még mindig nem találta.

Amikor a negyedik telefon után kiderült, hogy még mindig nem találják a rendőrt, a panaszos az ügyeleten jelezte, hogy panasszal kíván élni. Panaszát a kapitányság panaszirodáján kívánta elsődlegesen beadni, de abban a helyiségben senki nem tartózkodott. Az ügyeleten elsőre nem vették át tőle a beadványt, várakoznia kellett. Ez idő alatt az épületen kívül dohányzott is, így szerinte akár az ott elhelyezett kamera is rögzíthette jelenlétét. Hamarosan egy egyenruhás rendőr ment ki hozzá az előtérbe, és beadványa mindkét példányát elkérte tőle.

A panaszos tovább várakozott, hogy panasza egy példányát visszakapja, majd ezzel kapcsolatos kérdést intézett az ügyeleten tartózkodókhoz. Választ egy civil ruhás személytől kapott, aki arra figyelmeztette, hogy kötelessége az eljárás végéig rendelkezésre állnia, és amennyiben ennek nem tesz eleget, akár rendbírsággal is

sújtható, továbbá hozzáfűzte, hogy ha akar, el is mehet. Arra nem emlékszik, hogy előállítás is szóba került volna. Mindez 12 óra 25 perc körül történt.

A panaszos által az ügyeleten leadott panaszbeadvány 4-5 sorból állt, és abban a panaszos kifejtette, hogy úgy érzi, a 40 percnyi várakozással ő teljesítette kötelességeit, meghallgatására mégsem került sor.

A kapitányságról 12 óra 33 perckor távozott.

A panaszos előadta továbbá, hogy időközben újabb idézést kapott, és a kihallgatására is sor került, megjegyzi azonban, hogy a kihallgatásról készült jegyzőkönyv másolati példányát nem kapta meg, illetve körülbelül egy héttel később ezt illetékbélyeg ellenében sem bocsátották rendelkezésére, ezért kérte a Testülettől jegyzőkönyv beszerzését. A Testület munkatársának tájékoztatása alapján – miszerint erre a Testületnek nincs lehetősége – ebben a körben a panaszos a vizsgálatot nem kérte.

II.

1) A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a BRFK XIII. Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjéhez, aki az alábbi tartalommal küldte el válaszelevelét.

A BRFK XIII. Kerületi Rendőrkapitánysága a sérelmezett események idején a panaszos mint sértett feljelentése alapján folytatott nyomozást garázdaság vétségének megalapozott gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen.

A nyomozás keretében a kapitányságra 2009. június 22-én 12 órára tanúkénti meghallgatásra idézték a panaszost, aki 11 óra 30 perc körüli időben meg is jelent. Az ügy előadója ez időben egyéb szolgálati feladatait teljesítette közterületen, tehát nem tartózkodott a kapitányság épületében. Ezen körülményről, továbbá arról, hogy az előadó a kihallgatás tervezett időpontjára az épületbe vissza fog érkezni, a panaszost (...) r. főrm. tájékoztatta. A panaszos azonban közölte a főtörzsőrmesterrel, hogy ebben az esetben nem áll módjában megvárni az előadót, mivel egyéb elfoglaltságai miatt távoznia kell.

A főtörzsőrmester ekkor felhívta a panaszos figyelmét a lehetséges törvényes következményekre: amennyiben az eljárási cselekményről engedély nélkül távozik, vagy önhibájából olyan állapotban jelenik meg, hogy nem hallgatható ki, illetőleg az eljárási kötelezettségeit nem képes teljesíteni, a – büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény, a továbbiakban: – Be. 69. § (1) bekezdés b), illetve c) pontja alapján a tanú elővezetése rendelhető el, vagy rendbírsággal sújtható, és a hatóság az okozott költség, illetve az elővezetési költség megtérítésére kötelezi.

A válaszelevel arról számol be, hogy a panaszos a fenti figyelmeztetés ellenére a kapitányság épületéből távozott, így nem volt kihallgatható. Ugyanakkor meghallgatására egy későbbi alkalommal sor került.

Említi továbbá a válaszevel, hogy a rendőrségtől tájékoztatást kapott a panaszos a panasz előterjesztésének lehetséges formáiról is, amely alapján 2009. július 2-ai keltezéssel panaszbeadványt adott át (...) r. főtörzsőrmesternek, aki a két példányban előterjesztett irat másolati példányát a panaszosnak visszaadta, míg az eredeti iratot az alapügy nyomozati irataihoz csatolta.

Ebben a beadványban azonban a bejelentő nem a kihallgatásának elmaradását, hanem azt sérelmezte, hogy „idézésre történt megjelenés alkalmával a tanúkihallgatási jegyzőkönyv” másolati példányát nem kapta meg. A rendőrségi levél megjegyzi, hogy a Be. szerint a tanú illeték megfizetése ellenében, illetékbélyeg csatolásával jogosult az irat átvételére.

A XIII. Kerületi Rendőrkapitányság álláspontja szerint a július 2-án kelt beadvány kapcsán nem volt megállapítható olyan körülmény, amely arra utalt volna, hogy a sértett a nyomozó hatóság által fogantatosított intézkedéseket, azok tervezett menetét, illetve a nyomozásban megállapított tényeket bírálta volna, ezért a beadványt nem minősítették panasznak, és mivel további intézkedést vagy eljárást nem igényelt, elbírálásáról nem intézkedtek, azt az alapügy irataihoz csatolták.

2) A Testület ezt követően több alkalommal kereste meg telefonon a XIII. Kerületi Rendőrkapitányságot azzal a céllal, hogy a panaszos által – elmondása szerint – június 22-én előterjesztett panaszról további felvilágosítást kapjon. Többszöri kérés ellenére a rendőrség nem küldte meg a panaszos által június 22-én előterjesztett beadvány másolati példányát, annak elintézéséről felvilágosítással nem szolgált, mivel ilyen iratot sem a büntetőügy irataihoz csatolva, sem egyéb, a panaszos nevéhez fűződő eljárás kapcsán nem találtak.

III.

1) A Testület mindenképp először azt vizsgálta, hatásköre mennyiben terjed ki a panaszos által előadott sérelmek orvoslására, vagyis arra, hogy a panaszos tanúkénti kihallgatására, mint a Be. hatálya alá tartozó eljárási cselekményre nem az idézés szerinti időben került sor.

A Testület eljárását a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) IX. fejezetében, a Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”.

A fent idézett rendelkezés alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás stb.)

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A Testületnek lehetősége van továbbá arra, hogy az Rtv. IV. fejezetében, a rendőrség működésének általános elveit és szabályait rögzítő rendelkezések kapcsán vizsgálódása körébe vonjon minden olyan rendőri tevékenységet, amelyet az V. és a VI. fejezetek ugyan nem nevesítenek, de amelynek vonatkozásában a IV. fejezetben foglalt követelményeknek érvényesülniük kell.

Erre az Rtv. IV. fejezetében szereplő 11. § (1) bekezdése nyújt lehetőséget, amely szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni. A 11. § (1) bekezdése – a fentebb kifejtettek alapján – olyan általános jellegű rendőri kötelezettséget rögzít, amelynek megsértése esetén helye van a Testület eljárásának akkor is, ha a jogsértés nem az Rtv. V. és VI. fejezetében foglalt rendelkezések alkalmazásával függ össze. Az Rtv. 11. §-án keresztül vizsgálhatóvá válik tehát a rendőrség részéről eljáró személyek olyan tevékenysége is, amely az Rtv.-től eltérő egyéb jogszabályok által rendezett eljárási szabályok alapján zajlik. A Testület hatáskörének ilyen értelmezése azonban nem biztosít korlátlan lehetőséget a beavatkozására, mert erre a Testületnek csupán olyan esetekben lesz módja, amikor a panaszolt rendőri intézkedéssel vagy mulasztással szemben speciális jogorvoslatot az egyéb jogszabályok nem biztosítanak.

Ennek megfelelően jelen ügyben azt kellett vizsgálni, hogy állt-e a panaszos rendelkezésére olyan speciális jogorvoslat, amely az általa sérelmezett mulasztás – a határidő meg nem tartása – orvoslására alkalmas.

A Be. 196. §-ában foglalt rendelkezés szerint: akit az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása érint, az a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül panasszal élhet. Ugyan a rendelkezés szerint nincs helye panasznak – egyebek mellett – a tanú kihallgatása [Be. 79. § (1) bek., 181. §] miatt, ám nyilvánvaló, hogy ez a rendelkezés a tanúkihallgatás tényére, nem pedig módjára vonatkozik. Ez utóbbi vonatkozásban tehát vizsgálható, hogy a büntetőeljárási jog keretein belül jogorvoslat vehető-e igénybe.

Ahogy arra az Alkotmánybíróság a 62/2006. (XI. 23.) AB határozatában is rámutatott, a nyomozó hatóság és az ügyész eljárási cselekményeire megállapított határidők (és határnapok) túllépésének nincs büntető eljárásjogi következménye, azaz

nincs jogvesztő vagy a megkésett eljárási cselekményt érvénytelenítő hatása – a mulasztó hatóság köteles a szükséges eljárási cselekményt mielőbb pótolni. Az eljárási határidők túllépése a nyomozó hatóság tagjainak olyan eljárási szabálysértése, amelyet *a büntető eljárásjog rendszerén kívül*, a foglalkoztatási jogviszony, illetve a fegyelmi és/vagy a büntetőjogi felelősség körében kell szankcionálni.

Ezzel analóg módon szintén nincs a büntető eljárásjogon belüli következménye annak, ha a hatóság az általa foganatosítani kívánt tanúkihallgatást a kitűzött időpontban egyáltalán nem, vagy csak késedelmesen tartja meg. Mivel pedig büntetőeljárási következménye az effajta mulasztásnak (amely ráadásul nem is tekinthető a Be. értelmében vett „intézkedés” elmulasztásának) nem lehet, ezért nyilvánvalóan nincs helye vele szemben a Be. 196. §-a szerint panasznak.

Megjegyzendő, hogy ugyanezen okból a Be. 196. §-a szerinti panasz nem is lenne a panaszos szempontjából megfelelő jogorvoslat az ilyen késedelemmel okozott sérelem tekintetében, hiszen annak nyomán a panaszt vizsgáló ügyész nem tudna olyan jogkövetkezményt alkalmazni, amely a panaszos sérelmét orvosolja (legfeljebb arra utasíthatná a nyomozó hatóságot, hogy foganatosítsa az elmaradt kihallgatást, ami azonban a panaszos szempontjából nem jelent elégtételt, ráadásul egyébként is megtörtént).

A fentiek miatt a Testület érdemben vizsgálhatja az Rtv. 11. §-a alapján a panaszos azon sérelmét, amely abból fakad, hogy bár ő az idézésre szabályszerűen megjelent, a kihallgatás nem kezdődött el a tervezett időpontban.

Ezzel összefüggésben a Testület álláspontja a következő. Nem vitás, hogy az idézés alapján az eljárási cselekményen való megjelenés kötelezettsége a panaszos esetében fennállt. A hatóság intézkedései nyomán cselekvésre kötelezett személyek – így a panaszos – ugyanakkor joggal várják el az érintett hatóságtól, hogy eljárási feladatait olyan módon lassa el, hogy ezen személyek jogait és érdekeit csak a feltétlenül szükséges mértékben korlátozza. A konkrét esetre vetítve ez azt jelenti, hogy amennyiben a tanút kihallgatásra idézik, a hatóságnak az eljárási cselekményt az idézésben megjelölt helyen és időben, a tanút a szükségesnél nem hosszabb ideig visszatartva kell elvégeznie. Az érintett alappal várja el továbbá, hogy kihallgatása az idézésben megjelölt időpontban kezdetét vegye, és a hatóság szükségtelenül ne késlekedjék az eljárási cselekmény foganatosításával.

Ugyanakkor nyilvánvalóan előfordulhat, hogy a hatóság részéről eljáró személyt elháríthatatlan külső körülmény, egyéb szolgálati feladat ellátásának kötelezettsége, vagy egyéb méltányolható ok akadályozza meg abban, hogy az eljárási cselekményt az idézésben megjelölt időpontban megkezdje. Egyértelmű ezért, hogy amennyiben az érintett részéről szükséges várakozás egy bizonyos ésszerű időtartamot nem halad meg, úgy elvárható, hogy eljárási kötelezettségének eleget téve megvárja a hatóság képviselőjét.

Annak megítélésakor tehát, hogy a késelem következtében a panaszos valamely alapjogát érte-e sérelem, a Testületnek figyelembe kellett vennie a panaszos távozásának konkrét időpontját és körülményeit. A panaszos elmondása szerint a kapitányság épületéből 12 óra 33 perc körül távozott azt követően, hogy felhívták a figyelmét az eljárási cselekmény elmulasztásának lehetséges törvényes következményeire.

A mintegy fél órás várakozást a Testület nem ítélte az ésszerű várakozási időt meghaladó, olyan súlyú korlátozásnak, amely alapjogi jogsértés megállapítását indokoltá tette volna. Figyelemmel volt e döntésekor a Testület arra a körülményre is, hogy a panaszos távozását a hatóság nem akadályozta meg, és azt utóbb semmilyen módon nem is szankcionálta, a kihallgatást egy későbbi időpontban megtartották.

Mindezek alapján a Testület azzal összefüggésben, hogy a panaszos kihallgatására az idézésben megjelölt helyen nem került sor, alapjogsértést nem állapított meg.

2) A panasz azon részével összefüggésben, hogy a panaszos által június 22-én a XIII. kerületi kapitányságon előterjesztett beadvány vizsgálatára az Rtv. 93/B. § (1) bekezdése szerint (a panaszt „az intézkedést foganatosító szerv vezetője közigazgatási hatósági eljárásban bírálja el”) nem került sor, a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 37. § (1) bekezdése alapján „a kérelmet tartalma szerint kell elbírálni” annak elnevezésétől függetlenül. A panaszos beadványa, mint Rtv. szerinti panasz alapján tehát Ket. szerinti eljárásban kellett volna alakszerű határozatot hozni. Erre a rendőrség tájékoztatása szerint nem került sor.

A Ket. 20. §-a rendelkezéseinek értelmében, ha a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóság eljárási kötelességének a rá irányadó ügyintézési határidőn belül nem tesz eleget, a felügyeleti szerv - kérelemre vagy hivatalból - soron kívül, de legkésőbb a tudomásszerzéstől számított öt napon belül kivizsgálja a mulasztás okát.

A hatóság mulasztása esetén a felügyeleti szerv újabb határidő kitűzésével a mulasztó hatóságot három napon belül az eljárás lefolytatására utasítja.

Amennyiben fenti intézkedési kötelezettségének a felügyeleti szerv sem tesz eleget, az ügyfél kérelmére a megyei, illetve a fővárosi bíróság mint közigazgatási ügyekben eljáró bíróság kötelezi a hatóságot az eljárás lefolytatására.

A Ket., 20. §-a tehát a közigazgatás hallgatásának esetére (tehát arra az esetre is, amikor a rendőrségi panaszt az arra köteles szerv nem vizsgálja ki) megfelelő jogorvoslatot biztosít, így a Testületnek a panasz kezelésének módja tekintetében sincs hatásköre eljárni.

IV.

Fentiek alapján a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött. Felhívja ugyanakkor a Testület a panaszos figyelmét, hogy a Be. 70/B. § (1) bekezdése szerint az eljárás során keletkezett iratról az a nyomozó hatóság, amely előtt az eljárás folyamatban van, a büntetőeljárásban részt vevő személyek kérelmére a § (2)-(7) bekezdésében meghatározottak szerint legkésőbb a kérelem előterjesztésétől számított nyolc napon belül másolatot ad ki.

A (2) bekezdés értelmében a nyomozás befejezéséig a sértett másolatot kaphat a szakvéleményről, valamint az olyan nyomozási cselekményről készült iratról, amelyeknél jelenlétét a Be. lehetővé teszi. Mivel az iratmásolatok csak a védelemnek járnak ingyenesen, a másolatért illetéket kell fizetni.

Amennyiben a panaszos úgy véli, hogy őt a nyomozó hatóság tevékenységével, így a másolatok kiadásával összefüggésben sérelem érte, úgy ezzel szemben a Be. fent idézett 196. §-a alapján lehetősége van az illetékes ügyészhez panasszal fordulni.

Budapest, 2009. december 2.

Dr. Kaltenbach Jenő
elnök

Dr. Juhász Imre
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag